

ПРАВИЛА ЗА СПОРАЗУМЕНИЯТА С НЕЗНАЧИТЕЛЕН ЕФЕКТ ВЪРХУ КОНКУРЕНЦИЯТА (de minimis)

Глава първа Общи положения

Чл. 1. С настоящите правила се уреждат условията, въз основа на които Комисията за защита на конкуренцията извършва преценка за наличието на основанията по чл.16, ал.2 и 3 от ЗЗК за прилагане на разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗЗК.

Чл. 2. Настоящите правила се прилагат както по отношение на споразумения между предприятия, така и по отношение на решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики между предприятия по смисъла на чл. 15, ал. 1 от ЗЗК.

Чл. 3. (Отм. - Решение № 688 от 2026 г., в сила от 14.07.2026 г.)

Чл. 3а. (Нов - Решение № 688 от 2026 г., в сила от 14.07.2026 г.) Настоящите правила се прилагат от КЗК при оценката на споразумения, решения и съгласувани практики, доколкото те не засягат търговията между държавите-членки на Европейския съюз (ЕС), по смисъла на Известие на Комисията Насоки относно понятието за засягане на търговията, което се съдържа в членове 81 и 82 от Договора (2004/С 101/07)(ОВ, С 101/81, 27.4.2004, специално българско издание: глава 08 том 004 стр. 149 – 164).

Чл. 4. Настоящите правила се прилагат, доколкото не е предвидено друго в Решенията на КЗК за групово освобождаване на споразумения, решения и съгласувани практики, приети на основание чл.18, ал.1 от ЗЗК, и в Регламентите на Европейската комисия за прилагането на чл. 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз“.

Чл. 5. Целта на настоящите правила е да се гарантира правната сигурност на предприятията, като се обявят условията, въз основа на които КЗК осъществява преценка за наличието на споразумения, решения и съгласувани практики с незначителен ефект върху конкуренцията по смисъла на чл.16, ал.1 от ЗЗК.

Глава втора

Условия, при наличието на които забраната по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК не се прилага

Чл. 6. Счита се, че споразуменията, решенията и съгласуваните практики между предприятия имат незначителен ефект върху конкуренцията, когато те отговарят на едно от следните условия:

1. общият пазарен дял на участниците в споразумението не надвишава десет на сто (10 %) на нито един от съответните пазари, засегнати от споразумението, когато

то е сключено между предприятия, които са действителни или потенциални конкуренти на някой от засегнатите пазари („споразумения между конкуренти”);

2. пазарният дял, притежаван от всеки от участниците в споразумението, не надвишава петнадесет на сто (15 %) на всеки от съответните пазари, засегнати от споразумението, когато то е сключено между предприятия, които не са действителни или потенциални конкуренти на нито един от засегнатите пазари („споразумения между предприятия, които не са конкуренти”).

Чл. 7. В случаите, когато е трудно да се определи дали предприятията – участници в споразумението, са конкуренти или не, се счита, че споразумението има незначителен ефект върху конкуренцията, когато то отговаря на условието по чл. 6, т. 1).

Чл. 8. Когато конкуренцията в рамките на съответния пазар е ограничена от кумулативния ефект на затваряне на пазара от паралелни мрежи от споразумения за продажба на стоки или услуги, сключени от различни доставчици или дистрибутори и имащи сходен ефект върху пазара, условието за пазарен дял на участниците в споразумението по чл. 6 и 7 следва да бъде пет на сто (5 %). Това правило важи както за споразумения между предприятия, които са конкуренти, така и за споразумения между предприятия, които не са конкуренти. Счита се, че сключените между доставчиците и дистрибуторите споразумения поначало не допринасят за създаването на кумулативен ефект на затваряне на пазара, при условие че паралелните споразумения или мрежи от споразумения обхващат по-малко от тридесет на сто (30 %) от съответния пазар.

Чл. 9. Определянето на съответния пазар и на пазарните дялове на участниците в споразумението в случаите по чл. 6 – 8 се извършва от Комисията за защита на конкуренцията съгласно приетата на основание чл. 44, ал. 3 от ЗЗК Методика за извършване на проучване и определяне на пазарното положение на предприятията на съответния пазар. Пазарните дялове се определят въз основа на данните за стойността на продажбите, съответно покупките на съответната стока или услуга. Когато данните за стойността на продажбите, съответно покупките, не са налични, за определянето на пазарните дялове на участниците могат да се използват други достоверни пазарни данни, включително за обема на продажбите.

Чл. 10. Определянето на положението на предприятията - участници в споразумението, като действителни или потенциални конкуренти в случаите по чл. 6 – 8 се извършва от Комисията за защита на конкуренцията съгласно приетата на основание чл. 44, ал. 3 от ЗЗК Методика за извършване на проучване и определяне на пазарното положение на предприятията на съответния пазар.

Чл. 11. Едно предприятие – участник в споразумението, се разглежда като действителен конкурент, когато то осъществява дейност на същия съответен пазар или, когато, при липсата на споразумение, то е способно да приспособи своето производство, за да произвежда продукти за съответния пазар, и да ги пусне на пазара в кратки срокове, без да понася значителни допълнителни разходи или

рискове в отговор на несъществени, но постоянни повишения на относителните цени („директна взаимозаменяемост на предлагането”).

Чл. 12. Едно предприятие – участник в споразумението, се разглежда като потенциален конкурент, когато съществуват данни, които дават основание да се счита, че при отсъствието на споразумение то би могло и най-вероятно би направило необходимите допълнителни инвестиции или другите необходими разходи за приспособяване на производството, за да може да навлезе на съответния пазар в отговор на несъществени, но постоянни повишения на относителните цени.

Чл. 13. (Изм. - Решение № 688 от 2026 г., в сила от 14.07.2026 г.) Независимо от наличието на посочените в чл. 6 – 8 условия, разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗЗК не се прилага, като остава в сила забраната по чл.15, ал.1 от ЗЗК, когато споразуменията, решенията и съгласуваните практики имат за цел предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията.

Чл. 14. Разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗЗК не се прилага, когато споразумението е сключено между предприятия, които са действителни или потенциални конкуренти на някой от засегнатите пазари по смисъла на чл. 6, т. 1 и чл. 10 и споразумението съдържа следните ограничения, които пряко или непряко, самостоятелно или съвместно с други фактори, върху които страните могат да влияят, имат за цел:

1. пряко или косвено определяне на цените, на които се извършват продажби на продукти на трети лица;
2. ограничаване на производството или на продажбите;
3. разпределяне на пазарите или на клиентите.

Чл. 15. (Отм. - Решение № 688 от 2026 г., в сила от 14.07.2026 г.)

Чл. 15а (Нов - Решение № 688 от 2026 г., в сила от 14.07.2026 г.) По същия начин разпоредбата на чл. 16, ал. 1 от ЗЗК не се прилага по отношение на споразумения, независимо дали същите са постигнати между конкуренти или между предприятия, които не са конкуренти, и съдържат някое от ограниченията, включени като твърди ограничения на конкуренцията (“hardcore restrictions”) в Решение за групово освобождаване от забраната по чл. 15, ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията на някои категории споразумения, решения и съгласувани практики, които като цяло КЗК смята за ограничения на конкуренцията по цел.

Чл. 16. Разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗЗК не се прилага, когато споразумението е сключено между предприятия, които са действителни или потенциални конкуренти на някой от засегнатите пазари по смисъла на чл. 6, т. 1 и чл. 10 и с оглед целите на споразумението конкурентите осъществяват дейност на различни нива от процеса на производство или дистрибуция, при което е налице някое от посочените в чл. 14 и 15а ограничения.

Чл. 17. Когато Комисията за защита на конкуренцията установи, че споразуменията, решенията и съгласуваните практики между предприятия отговарят на условията по чл. 6 и в тях не се съдържат ограниченията от вида на изброените в

чл. 14 – 16, КЗК не образува производство нито по собствена инициатива, нито по искане на органи или лице за установяване на нарушения и налагане на санкции по глава девета от ЗЗК или постановява решение по чл.77, ал.1, т. 3 от ЗЗК.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тези правила:

т. 1. Понятията „предприятие“, „страна по споразумението“, „дистрибутор“, „доставчик“ и „купувач“ включват съответните свързани с тях предприятия.

т. 2. „Свързани предприятия“ са:

а) предприятията, в които даден участник в споразумението има пряко или непряко:

аа) възможността да упражнява повече от половината от правата на глас, или

бб) възможността да посочва повече от половината от членовете на надзорния съвет или на управителния съвет или на органите, представляващи по закон предприятието, или

вв) правото да управлява дейността на предприятието.

б) предприятията, които разполагат пряко или непряко в едно предприятие – участник в споразумението, с правата или правомощията, посочени в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби;

в) предприятията, в които едно от предприятията, посочени в § 1, т. 1, б. б) от Допълнителните разпоредби, разполага пряко или непряко с правата или правомощията, посочени в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби;

г) предприятията, в които едно предприятие – страна по споразумението, и едно или няколко предприятия от посочените в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби, § 1, т. 1, б. б) от Допълнителните разпоредби или § 1, т. 1, б. в) от Допълнителните разпоредби, или в които две или повече от последните предприятия съвместно разполагат с правата или правомощията, посочени в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби;

д) предприятията, в които правата или правомощията, посочени в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби, се упражняват съвместно от:

аа) страните по споразумението или съответните свързани с тях предприятия, посочени от § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби до § 1, т. 1, б. г) от Допълнителните разпоредби, или

бб) една или няколко страни по споразумението или едно или няколко от свързаните с тях предприятия, посочени от § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби до § 1, т. 1, б. г) от Допълнителните разпоредби, и едно или няколко трети лица.

е) По смисъла на § 1, т. 1, б. д) от Допълнителните разпоредби пазарният дял на съвместно притежавани предприятия трябва да бъде разпределен поравно между всички предприятия, разполагащи с правата или правомощията, посочени в § 1, т. 1, б. а) от Допълнителните разпоредби.

Заключителни разпоредби

§ 2. Тези Правила са приети с Решение № 125/12.02.2009 г. на Комисията за защита на конкуренцията на основание чл.16, ал. 4 от Закона за защита на конкуренцията и влизат в сила от 16.02.2009 г.

§ 3. Правилата за изменение и допълнение на Правила за споразуменията с незначителен ефект върху конкуренцията (*de minimis*) са приети от Комисията за защита на конкуренцията с Решение № 688/14.07.2026 г.